

חפצים מספרים סיפור

מטרת הפעילות

ניצולי שואה רבים שומרים ברשותם חפצים מתקופת השואה. חלקם חפצים מבית אבא וחלקם חפצים בהם השתמשו בתקופת המלחמה. לכל חפץ סיפור משלו, שהוא חלק מהסיפור האישי של הניצול ושל רבים כמותו. חפצים אלה אינם רק עדות למה שקרה ועזרה בצורך לשמר את הזיכרון. יש להם תפקיד נוסף: למלא את החוסר וההיעדר של מה שנלקח מאותם אנשים. החפצים הם ייצוג של מה שכבר לא קיים.

בבואכם ל"יד לילד" תצפו בוודאי בהצגה "ריקוד השמחה והעצב", סיפור על חייה של לאה, ניצולה שאיבדה את משפחתה בשואה. מה שנוותר לה הם חפצים המייצגים את ההיעדר ולהם תפקיד חשוב בשימור זיכרון האירועים המכוננים בחייה.

הצעות לפעילות

פעילות 1

"סיפורה של שמיכה" – דיון בעקבות תצלום

בפני התלמידים יוצג תצלום של שמיכה, המופיע באתר "יד ושם". [לתמונה לחץ כאן](#)

בתצלום אנו רואים שמיכה ובה חפצים שלקחו עמם בני משפחת דרוקס כאשר ברחו מפולין לרוסיה, עם פרוץ מלחמת העולם השנייה. בלילה התכסו בשמיכה וכשנאלצו לעזוב בחפזה ממקום למקום, היו צוררים בה את חפציהם ולוקחים אותה כשק. השמיכה נמסרה ל"יד ושם" על ידי ילדי משפחת דרוקס.

לאחר הצפייה בתצלום יועלו בכיתה שאלות לדיון:

1. מדוע לדעתכם נשמר החפץ על ידי בני המשפחה במשך כל כך הרבה שנים?
2. מה הסיבה שהילדים, שעתה הם אנשים מבוגרים, נתנו חפץ כה יקר ללבם למוזאון "יד ושם"?

לסיכום ישמעו התלמידים את [סיפורה של משפחת דרוקס](#), המופיע אף הוא באתר "יד ושם".

פעילות 2

"דודה לילי ובובתה", מאת אירנה ליבמן – דיון בעקבות סיפור

זהו סיפור על שמירת חפץ, במקרה זה בובה שנתפרה על ידי האם שנספתה בשואה. הבובה משמשת לילי חפץ הממלא את היעדרותה של האם ושומר על קשר רוחני איתה. היא התגלמות אהבתה ומסירותה של האם הנעדרת, עד כדי כך שהיא הופכת להיות מקודש בעיני לילי. הזכות לגעת בחפץ שמורה רק לה. בעזרת הקשר הבין-דורי מצליחה דודה לילי להיפתח ולספר את הסיפור שהיה מודחק שנים בזיכרונה.

זהו סיפור על העברה בין-דורית, כשהחפץ הופך להיות האובייקט המקשר. הוא פותח עולם של הבנה ואהבה.

היום, כשדור הניצולים מספרי הסיפורים הולך ונעלם, נשארים החפצים כחלק מעדות. הם יהפכו להיות נציגיהם המספרים של אלה שלהם היו שייכים החפצים.

הסיפור "דודה לילי ובובתה" יוקרא בפני התלמידים. [לפתיחה לחץ כאן](#)

לאחר שמיעת הסיפור יהיה דיון בשאלות הבאות:

1. מדוע לדעתכם לילי אינה משתפת את הסביבה בסיפורה האישי?
2. מה לדעתכם עורר את הכעס של לילי ברגע שנגעה הילדה בבובה?
3. מה הצליח לדעתכם לפתוח את סגור לבה של לילי?
4. מה הרעיון המרכזי בסיפור?
5. מה אנו יכולים ללמוד מהסיפור על מחשבותיהם ורגשותיהם של ניצולי שואה?